№ 106
D. 19. Kwietnia.
SOBOTA.
ROK 1828.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Wcielenie Braci Dobrzyńskich do zakonu niemieckiego 1235.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

J. K. M. Xżę Eugenjusz Wirtemberski wyiechał do *Petersburga.*

Artykuł nadesłany.— Dzieło Francuzkie Pana *Wirej*, *Historja obyczaiów i instynktu Zwierząt*, które z tylu rzeczywistych zalet na szczególnieyszą uwagę zasługuie, znane iest świa tłej Publiczności, i niepotrzebnie zalecania dla tych, którzy go w oryginale czytali. Lecz gdy toż szacowne dzieło przez W. *Antoniego Kośmińskiego* na ięzyk Polski przełożone zostało, i pierwszy iego poszyt iuż wyszedł z pod prassy, a cały rękopism przez Tłumacza był mi powierzony do odczytania; czuię się obowiązanym wyrazić, iż to tłumaczenie warte iest zewszech miar, ażeby się iak najbardziej upowszechniło; bo ktokolwiek bez zapuszczania się w mozolną ścisłość naukową, czyli bez śledzeń różnic stanowiących możność poznawania rodzaiów i gatunków, chce iednak mieć gruntowną wiadomość obyczaiów, własności i wzaiemnych stósunków iednych zwierząt względem drugich; a przy tem kto wolną chwilę czasu przyiemnem i korzystnem czytaniem chce przepędzić; temu śmiało mogę polecić tłumaczenie W. *Kośmińskiego* w mowie będącego dzieła. Gładkość stylu, wierność i obfitość obrazów, które z porywaiącą szybkością iedne po drugich następuią, czynią czytanie tego dzieła równie zajmuiącem iak najlepszy *Romans*; ma zaś nad zwyczajnym romansem tę wyższość, że bawiąc czytelnika, udziela mu bez utrudzenia ciekawych wiadomości tak pięknej i pożytecznej umieiętności, iaką iest *Zoologja.*

Dr. *Jarocki.*

Każdą część wczorajszego Koncertu, każde solo wykonane przez *Hummla*, okrywano rzęsistemi oklaskami powtarzanemi z uniesieniem. Wirtuoz w improwizacji wczoraj ieszcze bardziej zachwycił słuchaczów niż pierwszym razem; fugi, akordy, śmiałe przejścia połączał z motywami ulubionych śpiewek *Mozarta* i częścią wspaniałej uwertury *Jfigenji Gluka*, między któremi odezwał się wesoły *Krakowiak* w kilkunastu przemianach. Powszechny odgłos 700 słuchaczów zaświadczył o ogólnem zadowolnieniu.

Onegdaj znaleziono przy ulicy *Solec* nieżywego człowieka lat 40 przeszło mieć mogącego, niewiadomego z nazwiska i pobytu; z ubioru wnosić można, że był włościaninem lub też flisem przybyłym do Warszawy; zmarł na apoplexją.

Wielki Walc w 24ch częściach z ulubionej w Wiedniu Opery *Chłop miljonista*, na Pjanoforte ułożony, w litografji *Brauna* iuż wyszedł; znajduie się do sprzedania w składzie muzycznym A. Brzeziny, Klukowskiego i w tejże litografji po zł: 2.

Wczoraj w południe było ciepła stopni 18.

NOWOŚCI ZAGRANICZNE.

W wielki Czwartek odbył się zwykły obrzęd w Kaplicy Króla Angielskiego *Witehall*, rozdano iałmużnę tylu ubogim obojga płci będą-

cym wzgrzybiałym wieku, ile Król liczy lat, to iest 65. W czasie tego obchodu cała Kaplica napełniona była ludem. — W portach Angielskich panuie ciągła czynność, tudzież w arsenałach morskich.—W *Londynie* znajduie się teraz kilku znakomitych Panów Portugalskich. —Do *Anglji* przypłynęło niedawno na okręcie *Indyjskim* 4ch *Chińskich* studentów którzy maią zamiar udać się do *Neapolu*.—W nowej *Walji* płacą bardzo drogo za *saskie* owce. Kolonista nazwiskiem *Rilej* wzbrania się wziąść za sztukę 350 talarów. Za 4 tryki i 5 owiec dawano mu 1800 talarów.—Dnia 3 b. m. przybyła sławna śpiewaczka Panna *Sontag* do *Londynu*, gdzie wkrótce wystąpi na tameczney scenie Opery, w *Cyruliku Sewilskim*.— Donoszą z *Stambułu* że nakoniec ustały ścigania *Ormjan Katolickich*, a to z tego powodu że prócz ubogich i starców tegoż wyznania iuż ich niema w tej stolicy.

Przygotowania do wojny trwaią ciągle w *Stambule* i innych prowincjach Tureckich.—Z *Smirny* odebrano wiadomość, że *Tahir* Basza dnia 13 z. m. napadł na eskadrę Grecką pod *Scyo* i zatopił kilkanaście okrętów, poczem rozpierzchnęło się wojsko Greckie będące na tej wyspie, utraciwszy kilka tysięcy ludzi. Pułkownik *Fabwje*, który dowodził tym korpusem, umknął w tameczne góry. — Hra: *Kapo d' Jstrja* żądał od rządu Greckiego pożyczki 100,000 piastrów, zaco chciał temuż dać w zastaw swoie dobra dziedziczne. — Do Archypelagu przypłynęło 68 okrętów transportowych z *Alexandrji*, które zabrać maią wojsko Egipskie zostaiące dotąd w *Morei* i zawieść go do Egiptu. — Według listów prywatnych znajdowali się w miesiącu Lutym Officerowie, następuiących narodów, w służbie Greckiej: *Hiszpanie* 1 Jenerał, 3 Pułkowników i 15 Kapitanów. *Portugalczycy*: 2 Pułkowników, 13 Kapitanów, 12 Poruczników i Podporucznik. *Włosi* 1 Pułkownik, 14 Kapitanów i 2 Poruczników. *Francuzi* 4 Jenerałów, 7 Pułkowników, 6 Kapitanów 32 Poruczników. *Piemontczycy*: 1 Pułkownik i 2 Poruczników. *Amerykanie* 3 Kapitanów, 6 Poruczników. *Anglicy* 1 Jenerał, 36 Poruczników. — Do Grecji wkrótce ma przypłynąć znaczny zapas żywności i amunicji.

Gazeta *Standard* twierdzi, iż teraźniejsi Ministrowie Angielscy rozpoczęli z stolicą Rzymską układy względem zawarcia konkordatu. — Nowe zjawisko ukazało się na horyzoncie Paryzkich pasibrzuchów, to iest: *Compendium* dla miłośników ostryg. Pan Alexander *Martin* podaie w swoim niedawno wyszłym Podręczniku dla miłośników ostryg (*Manuel de l'amateur d' huitres*) w Paryżu u Andot, cena 2 fr:, statystyczne, ekonomiczne i z historji naturalnej szczegóły o tym ważnym artykule stołu. Podług dzieła P. Montyguj: *Provincial de Paris*, z przedsięwziętego w roku 1820 wyrachowania, konsumuie Paryż corocznie 8 do 900,000 tuzinów ostryg, i to 15 różnych rodzaiów znanych w Paryżu, między któremi ostrygi, któreby nazwać można ministerjalnemi, a które się podczas uczt na ulicy *Rue Therése* i *Rue Rivoli* odznaczaią, są ostrygi z Ostendy. Połów ostryg bywa czasem niebezpieczny. Tylko Hiszpanie na brzegach wyspy *Minorki* odważaią się na takowe niebezpieczeństwa. Dwóch wsiada na mały statek; ieden rozbiera się, wiąże sobie do prawej ręki młot, i zanurza się 10 do 12 sążni w wodę dla wyszukania ostryg. Tyle zbiia on ze skały, ile pod lewą ręką utrzymać może, poczem odpycha się nogą z dna morskiego, wzbiia się w górę, w czem mu dopomaga towarzysz, który orzeźwiwszy go szklaneczką wódki, potem sam się spuszcza w głębią. Łowiący ostrygi poczytuią się za szczę-

śliwych, gdy ich pod wodą nie spotka pies morski, bo takowy rękę lub nogę ugryza. Już w starożytności słynęły ostrygi; Rzymianie uważali ie za łakocie; *Seneka* i *Cicero* bardzo ie lubili. Za ich czasów poławiano ie najwięcej w iezíorze *Lacus Lacrinus*. Ostryga dobra iest na słaby żołądek, gdyż łatwa do strawienia. Wielki *Boerhave*, sławny *Sue*, znakomity lekarz *Percy* zalecali ie chorym, i książka P. *Martin* nie zechce onym popsuć sławy. — P. *Moszeles* sławny fortepjanista, znajduie się teraz w *Szkocji*, śniadał niedawno u Poety *Walter Skotta*. Na prozbę ostatniego zaśpiewał ieden z obecnych pieśń dawną szkocką: *Piabrach au Donuil dhu* i t. d. Pan *Moszeles* poszedł do przyległego pokoiu, usiadł przy fortepjanie, i niebawem improwizował pieśń goralską *Klana* ze wszystką sztuką i siłą, co obecnych przeięło radością i podziwieniem. — Już nawet kości umarłych zostały teraz artykułem poszukiwanym od przemyślnych Anglików. Furami takowe zakupuią z poboiowisk na lądzie, które ztarte na mąkę, lepiej jak nawóz użyźniaią pola angielskie. — W wiosce Szwajcarskiej *Bern* znajduie się piękna wieśniaczka maiąca dopiero lat 19 a będąca matką 8ga dziatek; poszła bowiem za mąż w roku 15tym swego życia, a szczęśliwie odbyła połog 4 razy, zawsze *bliznięta*, które są czerstwe. — W *Neapolu* niedawno umarł Rękawicznik, u którego w reiestrach znaleziono, że sam przez swe życie zrobił 2,458,771 par rękawiczek; żył zaś lat 82 i był iednym z najpracowitszych rzemieśników. — Młodsza siostra sławnej śpiewaczki Panny *Sontag*, zaczyna się wsławić równie z czystości i mocy głosu. — *Paganini* sławny skrzypek, teraz nie tyle zachwyca swym talentem, ile się spodziewano. — W wielki Czwartek Król *Bawarski* umywał nogi 12 starcom, których obdarzył hojną iałmużną; tegoż dnia Królowa wyposażyła 12 ubogich Panienek.

Traktat pokoiu i przyiaźni między N. Cesarzem Jmcią Wszech Rossji i Szachem Perskim.

W Jmie Boga Wszechmogącego!

Najiaśniejszy, najdostojniejszy i najpotężniejszy Cesarz i Samowładca Wszech Rossji, i Najiaśniejszy Padiszach Perski, zarówno powodowani szczerą chęcią ukończenia nieszczęść wojny, zupełnie przeciwnej wzaiemnym ich skłonnościom, i na stałej zasadzie przywrócenia dawnych stosunków dobrego sąsiedztwa i przyiaźni między dwoma kraiami przez pokój, któryby w sobie samym miał rękojmię trwałości, oddalaiąc wszelki powód poróżnień i przyszłego nieporozumienia, wyznaczyli Pełnomocnikami swemi do pracowania nad tem zbawiennem dziełem, to iest: (Tu są wymienieni Pełnomocnicy, o których było doniesionem w wczorajszym Kurjerze) którzy zebrawszy się w *Turkmantszai*, i wymieniwszy pełnomocnictwa swoie, uznane w dobrym i należytym kształcie, ułożyli i zawarli następuiące artykuły. Artykuł I. Od dnia dzisiejszego, będzie na wieczne czasy pokój, przyiaźń i zupełne porozumienie między N. Cesarzem wszech Rossji, z iednej strony, i N. Szachem Perskim z drugiej strony, ich Następcami, kraiami i poddanemi. Artykuł 2. Z względu, iż kroki nieprzyiacielskie zaszłe między Wysokiemi Stronami układaiącemi się, i dziś szczęśliwie zakończone, uchyliły zobowiązania, iakie na nie wkładał traktat Gulistański, N. Cesarz wszech Rossji i N. Padiszach Perski, uznali za rzecz przyzwoitą, aby wspomniony traktat zastąpiły teraźniejsze warunki i zastrzeżenia, które maią coraz bardziej urządzić i ustalić przyszłe stosunki pokoiu i przyiaźni między Rossją i Persją. Artykuł 3. N. Szach Perski, imieniem tak swoiem, iako też Następców swoich odstępuie na zupełną własność Cesarstwa Rossyjskiego Kanat Erywański, tak z tej, iak z tamtej strony *Araxu*, i Kanat Nakitszewański. W skutku tego odstąpienia, N. Szach obowięzuie się kazać oddać władzom Rossyjskim w przeciągu najwięcej 6ciu miesięcy, rachuiąc od dnia podpisania niniejszego traktatu, wszystkie archiwa i papiery publiczne, tyczące się administracji obu wzmiankowanych Kanatów.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

Blumer Jgnacy Jenerał z Pułtuska. — Grejbner Władysław Komisarz z Lublina. — Kretkowski Leon Radca z Węcsławic. — Romer Józef Prezes z Brześcia. — Skrzeszewski Józef Komisarz z Międzyrzecza. — Krasiński August Hrabia z Węgrzynowa. — Ostrowski Antoni Kasztelan z Helenowa. — Drohoiewski Antoni Hrabia z Zamościa. — Czaczkowski Eugeniusz Marszałek z Rozniszewa. — Jezierski Stanisław Hrabia z Wielkopolski. — Brzozowski Piotr Prezes z Kozmina. — Gutakowski Wacław Pułkownik z Góry. — Nakwaski Kaietan Obywatel z Nakwasina. — Małachowski Grzegorz Jenerał z Wierzbicy.

DONIESIENIA.

Fuzji francuzkich dubeltowek a Piston w cenach miernych, przybył świeży Transport do handlu Jana Koehlera pod filarami przy ulicy Miodowej.

Onegdaj stary Dymissjowany Żołnierz, Kazmierz Jan Zakrzewski zgubił Papiery, to iest: Dymissją i Swiadectwo; uprasza najpokorniej o oddanie do Drukarni Kurjera.

Rozpaczaiący kaleka niemogący zaradzić potrzebom liczney familji ostatni uznał dla siebie ratunek udać się w Kraj Rossyjski do krewnych po wsparcie a dla braku funduszu niemogąc wyiechać szuka wspaniałą duszę aby mu parę set złł: na pewny fundusz pożyczyć raczyła, ieżeli iest taki Dobroczyńca niechaj przyśle swój adres do Gospodarza domu Nr 1822 przy ulicy Koźlej na Nowem Mieście a tym sposobem uszczęśliwi proszącego i dla siebie niezgasłą wdzięczność w iego sercu zapisze.

Poświadczenie na zaległy żołd woyskowy przez Kommissją sprawdzaiącą pretensje osób woyskowych pod Nr 1455 do Nru 19 kredytora na złł: 2303 gr: 12 podpisanemu zaginało, ieżeliby więc takowe kto znalazł, raczy złożyć za nagrodą w Kommissji Centralnej Likwidacyjnej. — *Jgnacy Dzieragowski były Kapitan Pułku 6 Pty Xtwa Warszawskiego.*

Kareta podwójna Wiedeńska używana z dwoma Kuframi do podróży służącemi iest do sprzedania za pomierną cenę; życzący sobie ią nabyć zgłosi się przy ulicy Nowy Swiat pod Nr 1257.

Podaie się do wiadomości publiczney, iż każdemu wolno zabierać ziemię i gruz znajduiące się na placu przed pałacem Kommis: Rzą: Przycho: i Skarbu.

Dnia 21 miesiąca Kwietnia r. b. zrana o godzinie 10tej w mieyscu zaięcia przy ulicy Chłodnej pod Nr 894 ruchomości iako to: Komody, Łóżka, Szafy, Stół, Lustro, Zegar ścienny, Garderoba męzka, i t. p. za gotowe pieniądze więcej daiącemu przez publiczną licytacją sprzedane będą. — *Jan Kanty Batogowski. Komornik Sądowy.*

Podaie do publiczney wiadomości, iż przez Licytacją publiczną dnia 22 Kwietnia r. b. zrana o godzinie 10tej w domu przy ulicy Kapitulnej pod Nr 538 na Ganku 1go piętra, sprzedawane będą następuiące ruchomości, iako to: Sekretarka fornirowana, Parawany, Stoły lakierowane, Tualeta mahoniowa, Łóżko politurowane, Krzesła, Obrazy, Lampa stołowa, Zegar ścienny, Herbatnik maszynka, Lichtarze, Łyżki, Wazy, Materace z włosów, Rądle, Chomonta, i inne t. p. nie zawodnie za gotowe zaraz pieniądze więcej daiącemu. — *Jan Kanty Batogowski.*

Anglik trudniący się przez lat kilkanaście kształceniem młodzieży, życzy przyiąć do swego mieszkania 4 lub 6ciu Paniczów którzy mogą pobierać wszelkiego rodzaiu nauki. Wiadomość na Nowym Swiecie Nr 1251 w officynie.

W Woiewództwie Augustowskiem w Mieście Szczuczynie przy Rynku i ulicy Gumiennej pod Nr 1 położony Dom massiw murowany o iednem piętrze z przybudowaną murowaną officyną, obszernego Browaru do robienia Piwa, Spichrza, Lodowni, Szopy, Stajni, wszystko Dachówką kryte, iest z wolnej ręki do sprzedania lub zamienienia na Possessją iaką w Mieście Warszawie albo przynaymniej w bliskości Stolicy. Wyżej wspomniony Dom sądownie na złp. 52,000 otaxowany był, zaś w Towarzystwie Ogniowem zabezpieczony iest w summie złp. 30,975, znajduie się w nim 2 Sklepy z Piwnicami dobremi, ieden Sklep na Szynk, drugi na Handel Korzenny lub Winny który zawsze w nim exystował. Gdyby zaś chęć maiący posiadał Possessją więcej wartuiącą, właściciel powyższego Domu gotów iest przewyższaiącą wartość albo w Towarach lub nawet w gotowych pieniądzach dopłacić; bliższą wiadomość powziąść można w Handlu Winnym przy ulicy Miodowej Nr 482.

W Składzie wyrobków Rękodzielni Lipkowskiej przy ulicy Senatorskiej Nr 452 dostanie Siemienia Lnianego Rygskiego gar: na złł: 6, niemniej włukna z tegoż, na funty lub kamienie, ten gatunek Lnu potrzebuie być wcześnie sianym, najpóźniej do Sgo Stanisława.

Akcja Towarzystwa Wyrobów Zbożowych iest do sprzedania. Wiadomość w Drukarni Kurjera.

TEATR. Jutro Opera *Szarlatan.*